

Sensationen

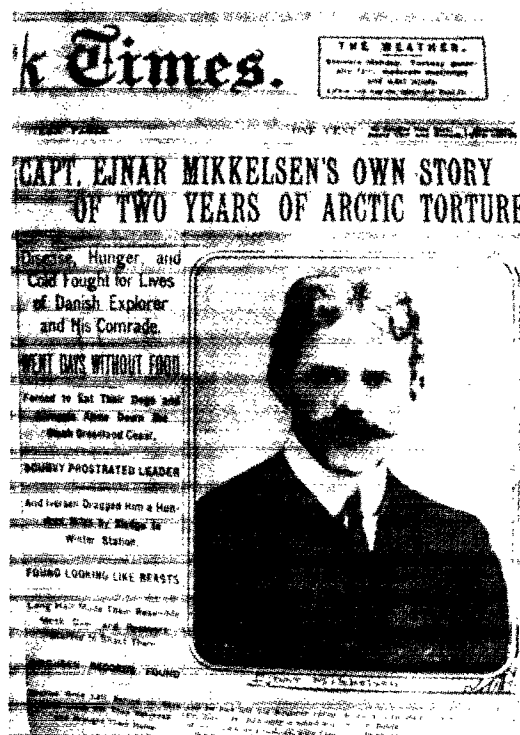
af Palle Koch

„... men Knud Rasmussen skriver, at han alligevel har det bedste håb om at fuldføre ekspeditionen, derved næppe kan føre til andet end at konstatere, at Ejnar Mikkelsen og hans fælle ikke mere er blandt de levendes tal“.

(Social-Demokraten, d. 12. maj 1912, referende et brev fra Knud Rasmussen, hvori han skitserer planerne for 1. Thule-ekspedition).

Det havde ikke været nogen vellykket fangstrejse for S/S „Sjöblomsten“ af Aalesund. Skipperen Poul Lillenæs havde besluttet at forlade farvandet ved Østgrønland og returnere til hjemhavnen. Man befandt sig ud for Hvalros-øen, og da han i sin kikkert afsøgte kysten, opdagede han på stranden et stykke drivtømmer, rejst på højkant i en bunke sten. Det kunne være en „særmelding“, der nok var en nærmere undersøgelse værd, ræsonnerede han. Fra „Sjöblomsten“ blev en jolle sendt i land.

Man fandt navnet *Bass Rock* og datoen 11/4 1912 indridset i det blegede stykke træ. Man overså, at der også stod *E.M.*, men gjorde sig alligevel tanker, der pegede i den rigtige retning. Inskriptionen

Forsiden af New York Times søndag den 28. juli 1912.

kunne tænkes at være et livstegn fra de to savnede danskere, som også „Sjöblomsten“ havde fået besked om at holde ud-kig efter, hvis man kom i nærheden af Shannon-øen. Lillenæs holdt derfor nord-

De to vildmærd, kaptajnen og maskinisten.

© Arktisk Institut.

efter, langs Pendulum-øerne, og nåede frem til Bass Rock, 7 sømil fra Hvalros-øen, tidligt om morgenen den 19. juli. Han vidste, der skulle ligge et depot, så chancerne for at finde Mikkelsen og Iversen netop her skulle være gode, ikke mindst på baggrund af meldingen på drivtømmerstokken.

Da Lillenæs og nogle af hans folk kom i land, fandt de også straks friske spor i sandet, desuden en slags båd, lavet af en slæde, der flød på to kasser og tomme dunke. Et halvt hundrede meter fra stranden lå de ottekantede depothuse.

Og så kom det øjeblik, hvor en sensation fødes – den, der en halv snes dage senere, da „Sjöblomsten“ nåede Aalesund, skulle få telegraftrådene til at gløde.

Da den første overraskelse – på begge sider – havde lagt sig, hvirvlede spørgsmål og svar mellem befrierne og de befriede. Nordmændene fik set sig møtte på vildmændene, der til gengæld prøvede at vænne sig til den helt uvante trængsel

i og omkring hytten. Sælfangerens 8 mands besætning forekom dem at være en menneskemængde. Der gik et par timer med at tilpasse sig den ny situation. Så blev al brugbar proviant stuvet ind i depotet, mens Mikkelsens og Iversens dagbøger og andre personlige effekter roedes ud til „Sjöblomsten“, som fortsatte op til Shannon-øens sydøstpynt for at hente en kasse instrumenter og en del moskus- og ræveskind, der var efterladt her. Efter en vending ind i Clavering-bugten blev kursen sat mod Jan Mayen og Norge.

Til Komiteen for Alabama-Ekspeditionen indløber den 27. juli følgende il-telegram, afsendt fra Aalesund kl. 11,10 formiddag:

„Kaptajnen og maskinisten fra „Alabama“ er lykkelig ankomne hertil i dag, optaget af her hjemmehørende kutter „Sjöblomsten“.

Sandvig,
dansk konsul.

»Alabama« under ophugning ved Shannon-øen, sommeren 1910.

© Arktisk Institut.

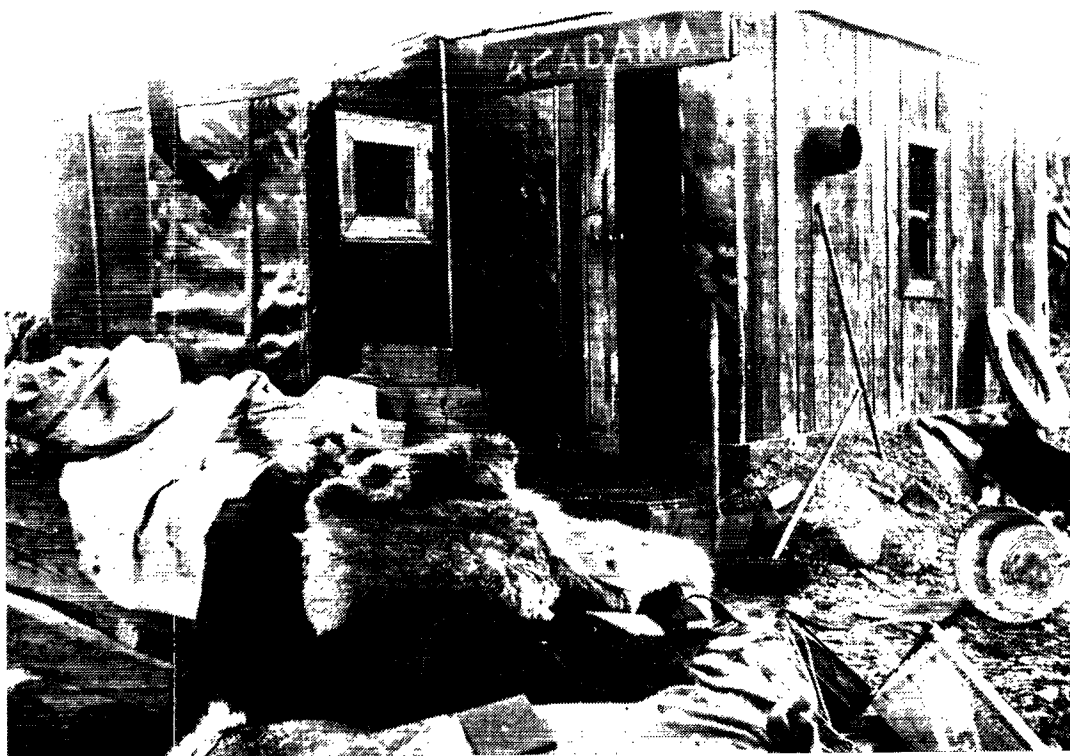
Med de få linjer startedes en lavine, som i de følgende uger tromlede hen over den nyhedshungrende offentlighed. At det *var* en sensation, at to fortabte mænd dukkede op efter flere års forsvinden i is og øde, medbringende beretninger fra andre virkeligt forsvundne, er der ingen tvivl om. Der skal meget til at rydde *New York Times'* forside. Det skete d. 28 juli, hvor bladets søndags-udgave kunne bringe „*the personal narrative of Capt. Ejnar Mikkelsen of his two years of hardship and suffering in the wastes of Northern Greenland during the latter part of which he had been given up as dead*“. Ejnar Mikkelsen havde sendt denne ekspeditionsrapport kort efter ankomsten til Aalesund. Den gik i første række til komiteen for „Alabama“-ekspe-

ditionen, men derudover til broderen Thorvald, der kablede den videre fra København til New York. Bladet nåede også at indhente en kommentar fra USAs polarforsker nr. 1, Nordpolens opdager, Rear-Admiral Robert E. Peary, der fra sin sommerbolig på Eagle Island gav udtryk for sin glæde over Ejnar Mikkelsens og Iver Iversens redning.

Det, vi i dag benævner med ordet „medie-begivenhed“, fik sin lokale kulmination, da Norgesdamperen „Dronning Maud“ den 1. august ved 10-tiden lagde til ved Larsens Plads i København med de to genfundne stående på skibets bro.

En samtidig reportage (dagbladet „København“, 2 aug.):

„I Gaar Morges vendte to raske Polarfarere, Kaptajn Ejnar Mikkelsen og

»Alabama«-hytten, bygget af materialer fra skibet.

© Arktisk Institut

Maskinassistent Iversen tilbage fra deres lange og farefulde Ekspedition. Og Tusinder af Københavnerne bød dem et Velkommen, som maatte give dem et stærkt Indtryk af, hvor dybt Glæden over deres Tilbagevenden havde grebet alle deres Landsmænd.

Allerede ved 8-Tiden i Gaar Morges begyndte de morgendueligste at tage Opstilling nede ved Larsens Plads, hvor „Dronning Maud“ skulle lægge til. Endnu paa dette Tidspunkt drev Regnbyge efter Regnbyge, og til Trods for de mange Flag, der vajede langs Kajen, hvor Skibet skulle lægge til og rundt ompaa de lossende og ladende Dampere, frembød Havnen det tristeste Graavejrsskue.

Det var først ved Nitiden, at det lykkedes Blæsten at jage Regnen Nord paa, saa de mange Tusinder, der efterhaanden havde indfundet sig, kunde slaa Paraplyerne og Frakkekraverne ned. Helt op paa Amalienborg Plads var der sort af Mennesker, der trænges for at komme frem. Politiet havde været nødt til at afspærre et Stykke af Kajen, hvortil kun de særligt Indbudte, der imidlertid havde forsamlet sig inde i Toldrevisionskammeret, havde Adgang.

Som Kongens Repræsentat havde Kammerherre Krieger givet Møde, desuden var paa Regeringens Vegne Justitsminister Bülow og fra Marineministeriet Direktør og Kommandør Jöhnke tilstede.

Ejnar Mikkelsens forældre (i midten) blandt den officielle velkomstkomités ventende.

Af Alabamaekspeditionens Komitemedlemmer var Konsul Henius med sine to unge Døtre og Kommandør G. Holm mødt. Blandt de øvrige Tilstedeværende lagde man Mærke til Generalmajor Hegermann-Lindencrone, Prof. Warming og en Række Mænd, der hver paa sin Vis har givet deres Indsats i dansk geografisk Forskning. Naturligvis var baade Premierløjtnant Laub og Kaptajn Jørgensen mødt for at byde deres gamle Kammerater Velkommen tilbage. Af Deltagerne i „Danmark“-Ekspeditionen saas Premierløjtnanterne Trolle og Bidstrup samt Rorsbetjent Unger. Desuden Sekretæren for Geografisk Selskab, professor Olufsen og den nys hjemvendte Arabien-Forsker Barclay Raunkjær.

Lidt tilbage fra alle andre stod Sløj-

skoleforstander Mikkelsen med Frue og Grosserer Iversen fra Horsens, ligeledes med sin Frue, og spejdede utaalmødt efter Damperen, der skulle bringe dem deres længe savnede Sønner tilbage. Ejnar Mikkelsens Broder, Overretssagfører M., var ligeledes blandt de Ventende, medens hans Søster, Fru Aslaug Møller, sammen med sin Mand allerede har modtaget de hjemvendende i Kristiania. Desuden var der troppet en Skare af de unge Mænds Slægtninge og Venner op, hvoraf mange havde bragt dejlige Blomster med.

Haardt Vejr ude i Kattegat havde forsinket Norgesdamperen, saa at Ventetiden blev lidt længere end beregnet. Først ved 9½-Tiden fik man Øje paa „Dronning Maud“s flagsmykkede Master, der dukkede frem ude midt i Havneindløbet.

Mikkelsen og Iversen omsider hjemme.

Der kom Bevægelse i de ventende Masser, da Damperen kom i Sigte. Der skubbedes paa bagfra, og Politiet havde Møje med at holde de forreste klar af Bolværket.

Det kneb med straks at faa Øje paa de to Polfarere, mellem de mange Passagerer ude paa Damperen.

– Hvor er de. Hvor?

Tusinder af Hoveder rakes og straktes for at komme til at se.

Ejnar Mikkelsens gamle Moder var kommet helt ud til det alleryderste Bolværk i længselsfuld Iver for først at faa Øje paa sin Dreng.

– Se, dér staar han oppe, sagde hun og pegede op paa Kommandobroen, mens to store Taarer trillede ned ad hendes Kinder.

Bagved havde man ogsaa faaet Øje paa dem. Der viftedes med Lommetørklæder og Huer og der viftedes med Blomster. Hist og her begyndte Hurra- raabene at trænge frem, spredte og prøvende. Saa tog de Fart og sluttede sig sammen. Voksede til en Storm af Hyldestraab og Begejstring.

Længe leve Ejnar Mikkelsen! Længe leve Iversen!

Højt oppe paa Kommandobroen stod de to Hjemvendte; tætbyggede og kraftige Mænd med Ansigter, der var barke- de af hylende Polarvinde, men milde af Gensynets lyse Smil.

De vinkede og nikkede til Tak for al den Hyldest, der slog dem i Møde.

– Godda' Mor, Godda' Far, kom det samtidigt fra dem begge, saasnart Skibet var saa nær, at deres Stemmer kunde høres.

Og gamle trofaste Øjne lo op imod de to store Dreng, som de næsten havde opgivet at se mere paa denne Jord.

Straks efter at Skibet havde lagt til og Landgangen var slaaet ud, skyndte alle, der var sluppet inden for Afspærringen sig om Bord. Nede i Salonen agter samledes man om de to Polarfarere, der havde taget Plads henne ved et af de lange Borde og afventede den kortere officielle Modtagelse, som de var blevet underrettet om vilde finde Sted.

Kammerherre Krieger gaar hen og trykker dem begge i Haanden og ønsker dem i en kort Tale Velkommen tilbage. Hans Majestæt, siger han, har bedt mig bringe Dem hans Hilsen og hans Lykønskning med den vel tilendebagte Ekspedition. Som Anerkendelse af Deres Arbejde har han tildelt Dem begge Fortjenstmedail-

len i Guld. Desuden har han tildelt Kap-
tajnen paa „Sjöblomsten“ Fortjenstme-
daillen i Sølv, fordi han for anden Gang
er kommen en dansk Polarekspedition til
Hjælp.

Det var alt, hvad han sagde, men det
var nok til at bringe Bevægelse i Forsam-
lingen. Alles Hænder rækkes frem mod
de to Polarfarere, for at lykønske dem
til Udmærkelsen. Det vækker almindelig
Glæde, at de begge har faaet Medaillen.
De har været lige gode om Strabadserne.

Men det officielle er endnu ikke endt.
Justitsministeren bringer dem Hilsen fra
Regeringen og Kommandør Jøhnke fra
Marineministeret. Særligt henvender han
sig til Iveren og udtaler sin Glæde over,
at han, der staar som Maskinassistent i
den danske Flaade, har holdt de Traditi-
oner i Hævd, der altid har været gængse
blandt de af Marinens Folk, der har del-
taget i Polarekspeditionerne.

Tilslidst taler Kommandør Holm. Den
gamle Grønlandsfarer synes stærkt bevæ-
get, da han staar over for de to unge
Mænd, hvis Skæbne fra den Dag, de af-
rejste, har ligget ham saa stærkt paa
Sinde.

— Vi vilde, siger han, altid være glade
for at byde Jer Velkommen, hvilke Re-
sultater I saa var vendt tilbage med. Vi
er lykkelige ved at se Jer staa friske og
raske mellem os. Endnu gladere er vi,
fordi I vender tilbage efter tappert og
dygtigt udført Hverv. Til Lykke, og Tak
for Jert Arbejde!

Ejnar Mikkelsen trykker Kommandø-
rens Haand med et ærligt Sømandshaand-
tryk.

— De ved ikke, hvor glad De gør os
med det, De dér har sagt, siger han.

Dermed er den officielle Del af Fe-
sten endt. Ejnar Mikkelsen vender sig
raskt bort fra de høje Herrer og ser sig
skarpt om.

— Hvor er Mor? siger han.

Fru Mikkelsen, der har holdt sig til-
bage under alt det officielle, kommer nu
frem. Der veksles ingen Ord imellem
dem. Blot lægger han begge sine stærke
Arme om hendes Hals og kysser hende
saa længe og saa ømt, som vilde han med
et eneste Kys bringe hende til at glemme
Ventetidens Smerte.

Den gamle Sløjdscoleforstander er og-
saa kommet derhen, og i den anden Ende
af Salen staar Iversen allerede omgivet
af sine Forældre og af en Skare Kusiner,
der overvælder den hjemkomne Fætter
med Blomster.

Kammeraterne fra „Alabama“ kom-
mer til, og andre af deres Venner.

— Pokker saa dejligt at se Jer allesam-
men, siger Mikkelsen til dem, mens han
staar med Favnen fuld af Blomster.

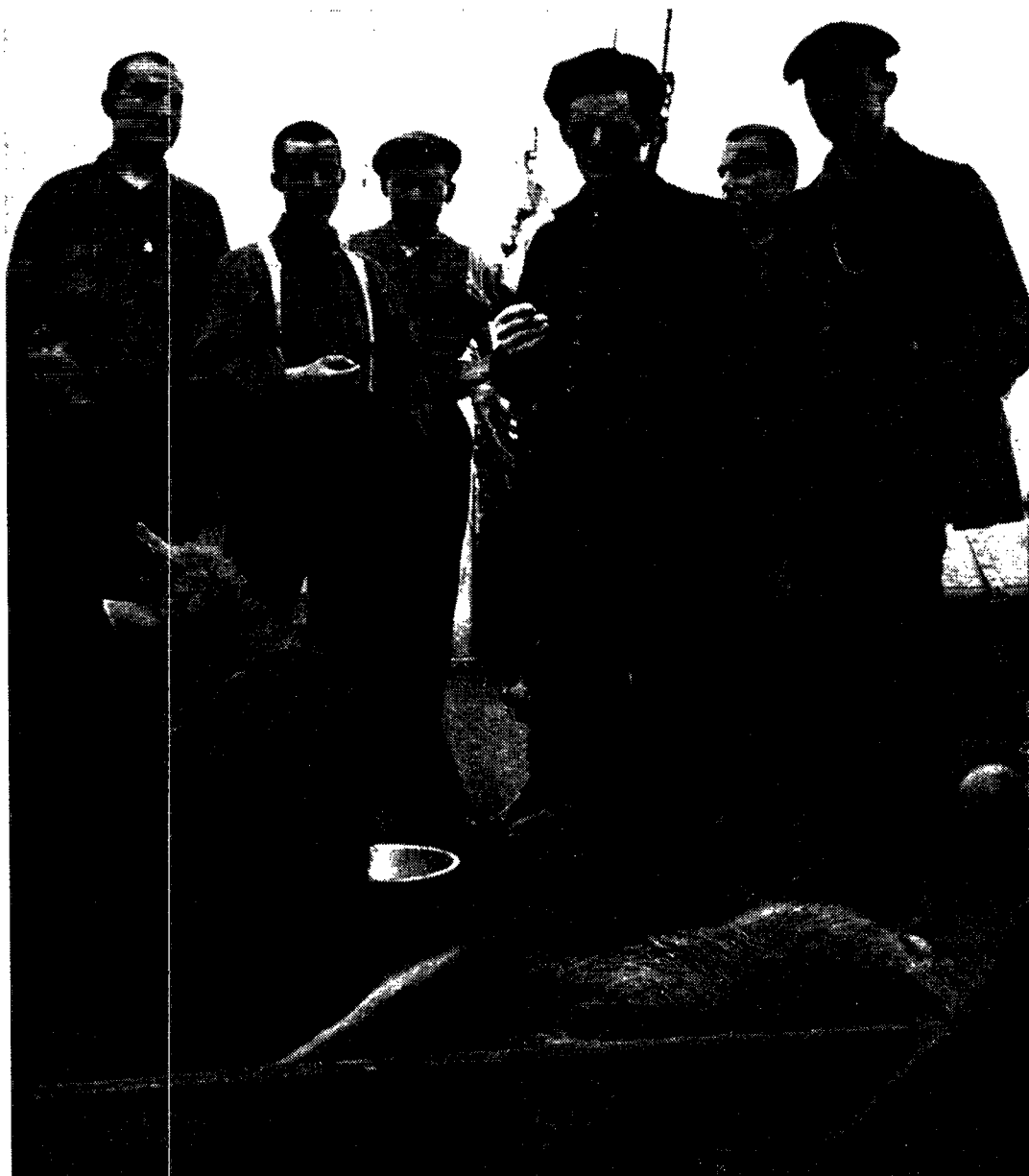
Saa lægger han Blomsterne væk og
gaar hen til Fru Iversen, der staar med
sin Søn i Haanden..

— Jeg er saa bedrøvet over al den Be-
kymring, vi har voldt Dem og alle de an-
dre, siger han. — Vi har talt saa mange,
mange Gange om Dem deroppe.“

Bortkørslen fra havnen i åben bil og un-
der ovationer, hjem til Værnedamsvej.
Familiefrokost. Afsted til Marineministe-
riet, hvor konsejlpræsident Klaus Bernt-
sen har ønsket at hilse på de to Dagens
Mænd.

— Må vi komme, sådan som vi ser ud?
spurgte de. Der blev svaret, at det var
mændene, ikke klæ'erne, man ville se.

Om aftenen: Marineministeriets mid-

»Alabama«-ekspeditionens medlemmer på skibets dæk, før det hele begyndte.

© Arktisk Institut

Fra venstre: C. H. Jørgensen, Carl Unger, Hans Olsen (siden Bessel), Aagaard, Ejnar Mikkelsen, Georg Poulsen og Wilh. Laub.

dag i Nimbs lokaler for de hjemvendte polarforskere.

Fra Politikens reportage:

„Bordarrangementet var nydeligt. Der

var dækket i en oval Kres og fra Gulvets aabne Midte hævede sig – med en antik Vase som Midtpunkt – en Pyramide af røde Roser, fra hvilken rige Rosenguir-

lander strakte sig ud til Bordets Runding, og over Bordene var der øst et Væld af Roser: Den skønneste Hilsen til Polar- isens Helte fra den danske Sommer.

Naturligvis holdtes der en lang Række Taler, lad os, før vi refererer dem, op- lyse, hvad man bød de lidet forvante Grønlandsfarere at spise. Menuen lød saaledes:

*Smaa Spyd à la F'lleron
Pigvarfilet med Rejer à la Orientale
Lammekotelet à la Nelson
Skildpadde af Gaaselever
And à la Francaise
Salade Romaine
Fersken Quirinale
Kaffe*

Heril skænkedes i ubegrænset Maal gode Champagnemærker“.

To rejsende var nået til vejs ende. Den ene så sig anbragt mellem konsejlspræsi- denten og justitsministeren, den anden sad overfor, ligeledes flankeret af mini- stre. De kunne iagttage hinanden over et rosenflor og over champagneperler, mens den ene ædle ret afløste den anden. Kun- ne de mon nære sig for at sende „Grim- rian“, deres sidste hund, en venlig tanke – med tak for mad? Kunne de midt i alt dette uvante og uventede helt løsrive sig fra minder om steder, de nu var langt fra i afstand, men ganske nær i tid: hyt- ten i vinterhavnen, hytten på Shannon- pynten, hytten ved Bass Rock?

Iver Iversens slæde og hundespand, oktober 1909.

© Arktisk Institut